ՄՏՈՐՈՒՄՆԵՐ ՄԵՐ ՆԵՐԿԱՅԻ ԵՒ ԱՊԱԳԱՅԻ ՄԱՍԻՆ

Posted on April 26, 2021 by Keghart

Category: Opinions

ՆՈՐ ԴԱ՞Ի ՄԸ ԱՊՐԻԼ 24-Ի ՆԱԽՕՐԷԻՆ խմբագրականին առիթով

Դոկտ. Արմէն Պաղտոյեան, ԱՄՆ, 16 Ապրիլ 2021

Ազգեր անցեալի փորձառութիւն մը կը յիշեն հպարտութեամբ, ցաւով, պարծանքով եւ այլ զգացումներով: Նայած՝ պատահարի էութեան: Իսկ ապագան կը կառուցանեն ըստ իրենց ներկայի իրավիճակին եւ հնարաւորութիւններու բանական ճանաչողութեան:

Ուրեմն փորձենք լայն գիծերու մէջ բանականօրէն ընդգրկել մեր հայրենիքի եւ սփիւռքահայութեան այժմու իրավիճակը: Ըստ այնմ ուրուագծելու համար ապագայի կերտման հայեցակարգ մը:

Այս փորձը գուցէ շատերու համոզումներուն հակոտնեայ ըլլայ: Սակայն կը սիրեմ յուսալ որ առիթ կրնայ ստեղծել նոր հայեցակէտէ մը դիտելու ազգային մեր հրատապ հարցերը:

«Հայ Դատ» հասկացութիւնը վերջին տարիներուն վերածուեցաւ կարծես աճուրդի դրուած պահանջատիրական ապրանքի մը, որուն գինը հետզհետէ բարձրացաւ մինչեւ անհաս հորիզոն:

Այս զարգացումը մեզ կը դնէ որոշ հարցերու պատասխան տալու անյետաձգելի ստիպողության դիմաց:

Հայկական սփիւռքը ունի՞ Հայաստանի ներկային եւ ապագային վերաբերեալ ճակատագրական դեր խաղալու կարողութիւնը: Ո՛չ: Հայկական սփիւռքը ունի՞ միջազգային ատեանի մը՝ օրինակ ՄԱԿ-ին՝ պահանջագիր, դիմումնագիր, թէկուզ աղերսագիր մը ներկայացնելու իրաւունքը: Ո՛չ: Սփիւռքին՝ իբրեւ քաղաքական գոյակի՝ ճանաչուած չըլլալու հանգամանքը զինք քաղաքական ասպարէզի մէջ կը կաշկանդէ բացառապէս քարոզչական գործունէութեան սահմաններուն մէջ :

Ժողովուրդի մը հոգեմտաւոր էութիւնը որքա՞ն ժամանակ պէտք է պահել անցեալի աներեւ իրադարձութեան մը մղձաւանջային կալանքին մէջ՝ անել կացութեան դատապարտելով նա՛եւ յետնորդ սերունդներու առողջ, անխոցելի, ապահով, խաղաղ, եւ բարգաւաճ կեանք մը ստեղծելու մարդկային հիմնական իրաւունքը: Այս կէտը գուցէ մեր դիմագրաւած հարցերուն ամենէն բարդն է:

Այժմ կը գտնուինք վիճակի մը մէջ, ուր ցեղասպանութեամբ ընդգրկուած պահանջներու մէջ մաքսիմալիզմէ (արեւելապաշտութենէ) որեւէ զիջում ազգային դաւաճանութեան համազօր յանցանք է: Իրականութիւնը այն է, որ Հայոց Ցեղասպանութիւնը այսօր լայնօրէն վաւերագրուած է ու ճանաչում գտած բազմաթիւ երկիրներու եւ հասարակական կազմակերպութիւններու կողմէ: Բազում գրքեր գրուած են անոր տարողութեան եւ անժխտելիութեան մասին: Հարց կը ծագի: Արդեօ՞ք մենք դեռեւս կը

տարակուսինք մե՛ր իսկ Ցեղասպանութեան պատմական իրողութեան եւ ամէն տարի աղերսանքներով կը դիմենք Միացեալ Նահանգներու նախագահին՝ որ հայկական «ջարդերը» ընդունի որպէս ցեղասպանութիւն: Ի վերայ ամենայնի՝ անբաւարար կը գտնենք ու կը բողոքենք որ Թուրքիոյ խորհրդարանին տուած իր ճառին մէջ նախագահ Օբամա այս նիւթին յիշատակութիւնը կատարած է «Մեծ Եղեռն» տարազով: Պահ մը հարց տանք: Պայմա՞ն է որ ԱՄՆ-ի նախագահ մը Ցեղասպանութիւն բառով որակէ եղածը, որպէսզի հաստատուի պատմական իրողութիւն մը: Ե՞րբ պիտի հասկնանք որ ԱՄՆ-ի արտաքին քաղաքականութեան մէջ Թուրքիա միշտ գերադաս պիտի մնայ Հայաստանին՝ անկախ հաիւրաւոր գոնկրէսմեններու այս ուղղութեամբ ի նպաստ մեզի որդեգրած դիրքէն եւ մեր պատասխանատու ղեկավարներուն անդադրում ջանքերէն:

Ե՞րբ պիտի սորվինք՝ որ ներկայ իրադրութեան մէջ՝ ԱՄՆ-ի կառավարութեան համար «ցեղասպանութիւն» բառի օգտագործումը կը մղուի ոչ թէ բարոյական սկզբունքէ՝ այլ քաղաքական նկատումէ: Վերջապէս՝ ե՞րբ պիտի անդրադառնանք որ Թուրքիան երբեք պիտի չընդունի թէ պատահածը ցեղասպանութիւն էր: Եւ որ Թուրքիոյ ճանաչումը բացարձակապէս անհրաժեշտ բաղադրիչ մը պէտք չէ ըլլայ մեզի համար:

Այս բոլորին յարակից՝ ե՞րբ պիտի ընդունինք որ հակաթուրք բողոքացոյցերը, Թուրքիոյ դէմ անարգական արարքները (թրքական դրօշի հրապարակաւ պղծում եւ այրում), մանաւանդ թուրք դեսպաններու սպանութիւնը պարզապէս գրգռիչ եւ ապարդիւն ակտեր են: Անոնք անպատասխան չեն մնար: Թուրքիա կը գտնէ առիթը անխնայ հակադարձելու եւ մեզ նոյնիսկ ահաւոր հետեւանքներու ենթարկելու (Հալէպ, Արցախ):

Քանի մը բառ ռուս-հայկական յարաբերութեան մասին:

Ռուսաստան եւ Հայաստան ճակատագրակից երկիրներ են: Հարաւային Կովկասի խաղաղութիւնը Ռուսատանի համար պաշտպանողական անհրաժեշտ պատուար է հաւանական որեւէ օտար ուժի թափանցումին դէմ: Հայաստանի համար Ռուսաստան եղած է եւ կը մնայ իր գոյատեւման ու անվտագութեան ոչ թէ գլխաւոր, այլ՝ միակ երաշխիքը: Այս անվիճելի իրողութենէն անկարելի է չեզրակացնել պարզ ու յստակ տարրական ճշմարտութիւնը. ինչ որ լաւ է Հայաստանի համար, նաեւ լաւ է Ռուսատանի համար: Եւ հակառակը: Ահա թէ ինչո՛ւ Հայաստանի մէջ այսօր լայն ժողովրդականութիւն կը գտնէ Ռուսատանի հետ մերձեցումի սերտաճման՝ ընդհուպ միութեան՝ գաղափարախօսութիւնը: Ասոր կը հետեւի նաեւ փոխադարձ հարկադիր պարտաւորութիւն մը երկու երկիրներուն համար. գերազանցապէս ուսումնասիրել իւրաքանչիւրին երկրաքաղաքական շահերը՝ ընդմիշտ մնալով հաւատարիմ անոնց համադասութեան եւ պաշտպանութեան:

Եւրասիական տարածաշրջանը, որուն փոքրիկ բայց կաեւոր մէկ մասնիկն է Հայաստան, կը գտնուի աշխարհացունց զարգացումներու փուլին մէջ: Սփիւռքահայութեան համար պիտի ստեղծուին նորածին մտածելերպի

հարկադրանքներ: «Հայ Դատ»ը պիտի գտնուի հիմնական իր առաքելութեան վերափոխումի անհրաժեշտութեան դէմ յանդիման՝ յարմարելու համար նորաստեղծ պայմաններու:

Մի՛շտ վասն հայապահպանման եւ վասն հայրենեաց:

Comments

Համլետ Պողոսյան, Մելբուրն – 2021-04-18 23:42:05
Հարգելի խմբագրություն keghart.org-ի, մեծ համբերությամբ կարդացի Արմեն Պաղտոյանի «Մտորումներ մեր ներկայի եւ ապագայի Մասին» գրությունը: Հազիվ կարողացա զսպել բարկությունս: Նշելով, որ նրա գրութեան մեջ կան մի քանի մը ճիշտ և ընդունելի բաներ, բայց բավական կույր հավատք նկատեցի իր մեջ այսօրվա ՌԴ-ի հանդեպ, որը շատերի համար, թե՛ սփյուռքում և թե՛ հայրենիքում դարձել է հայության ամենազոր ու ՄԻԱԿ փրկիչը: Այդ «փրկիչին» մենք տեսանք վերջին տասնամյակներին, բայց մանաւանդ վերջի պատերազմի նախօրեին և ընթացքում... Զարմանալ կարելի է այս ստրկական մոտեցման համար: Ռուսաստան ու վե՛րջ, կամ՝ վերև աստված ներքև Ռուսաստան: Մարդիկ կան որ չեն կարողանում ընբռնել, թե ԱՄՆ-ի կողմից Ցեղասպանության ճանաչման բարոյական օգուտը չի կարելի արհամարհել: Չեն ուզում հասկանալ, թե միայն այդ ոսկէ փայտիկից կախուած չի մեր խնդիրը, այլ դա մեր բազում ջանքերի երկար ճանապարհի վրա մի օղակ է միայն, մի հարթակ, կամ գուցե մի կամուրջ՝ անցնելու համար հաջորդ քայլին կամ հանգրվաններին: ԱՄՆ-ի և այլ պետությունների մոտ հայկական զանազան կազմակերպությունների և առանձին ազդեցիկ անհատների տարած ջանքերը անպայման չեն նշանակում ԱՄՆ-ի գերադասում և մեր հիւսիսային դաշնակցի արհամարհում: Հեղինակը պարզապես անձնատվություն է հանձնարարում որպես ՓՐԿՈՒԹՅԱՆ ՄԻԱԿ միջոց: Համլետ Պողոսյան, Մելբուրն